

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Придніпровська державна академія фізичної культури і спорту

Факультет фізичної реабілітації

Кафедра фізіології та спортивної медицини

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Завідувач кафедри фізіології та спортивної
медицини

_____ К.В.Бурдаєв

« 05 » _____ червня _____ 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОК 10 Доклінічна допомога з основами тактичної медицини
(ДдзОТМ)
(шифр і назва навчальної дисципліни)

Магістр
(ступень вищої освіти)

галузь знань	22 «Охорона здоров'я»
спеціальність	227 «Терапія та реабілітація»
спеціалізація	227.01 «Фізична терапія»
освітня програма	«Фізична терапія, ерготерапія»
факультет	Фізична реабілітація
вид дисципліни	Нормативна

2024/2025 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни – «Доклінічна допомога з основами тактичної медицини» для з добувачів ступеню вищої освіти магістр, галузі знань – 22 «Охорона здоров'я», спеціальності - 227 «Терапія та реабілітація».

Розробники:

Кудрявцева Валентина Євгеніївна, доцент, к. б.н., ст. н. с.

Робоча програму схвалено на засіданні кафедри фізіології та спортивної медицини, факультету фізичної реабілітації, Придніпровської державної академії фізичної культури і спорту.

Протокол № 19, від « 05 » червня 2024 року

Завідувач кафедри

(Бурдаєв К.В.)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 22 – «Охорона здоров'я» (шифр і назва)	Нормативна (денна)	
Модулів – 3	Спеціальність 227- «Терапія та реабілітація» (шифр і назва)	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 3		2-й	-
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ -		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		3-й	-
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 4	227.01 «Фізична терапія»	14 год.	-
		Практичні, семінарські	
	16 год.	-	
	Лабораторні		
	-	-	
	Самостійна робота		
	60 год.	-	
	Індивідуальні завдання: -		
		Вид контролю: залік.	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета. Метою вивчення даної дисципліни є формування у майбутніх фахівців з фізичної культури і спорту визначеного рівня знань щодо організації та виконання заходів індивідуальної підготовки з тактичної медицини, освоєння теоретичних і практичних прийомів і навичок з надання домедичної допомоги в обсязі само-і взаємодопомоги при пораненнях, травмах і ураженнях.

Завдання навчальної дисципліни:

– наукове обґрунтування заходів, що забезпечують підготовку з тактичної медицини, набуття теоретичних знань, освоєння практичних прийомів, спроможності рятувати та зберігати життя людини, яка перебуває у невідкладному стані в умовах не тільки бойової обстановки, а і в умовах приближених до бойових умов.

Компетентності, формування яких передбачено навчальною дисципліною:

ІК. Здатність здійснювати професійну діяльність фізичного терапевта або ерготерапевта, розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері фізичної терапії або ерготерапії відповідно до спеціалізації.

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу

ЗК 3. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації, зокрема до перманентного оновлення власних знань та на цій основі виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 4. Здатність виявляти та вирішувати проблеми.

ЗК 5. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 6. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК 7. Здатність працювати автономно, виявляючи ініціативу та генеруючи нові ідеї (креативність).

ЗК 8. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК 9. Готовність до свідомих практичних дій в умовах надзвичайних ситуацій.

СК 5. Здатність надавати першу медичну (долікарську) допомогу за умов надзвичайних ситуацій та військових дій, розуміти основи тактичної медицини.

В результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:

знати: сутність дисципліни «Доклінічна допомога з основами тактичної медицини», її зв'язок з іншими науками, основні методи дослідження, історію розвитку; особливості фізіологічних процесів, що відбуваються в організмі людини під час надання доклінічної допомоги, щоб науково обґрунтовано планувати та удосконалювати цю роботу, вміти аргументувати свої дії, і не завдати шкоди здоров'ю потерпілому; сутність змін, що виникають в організмі потерпілого після надання доклінічної допомоги, щоб активно і грамотно впливати на них, прискорюючи відновні реакції;

вміти: визначати життєві показники, оцінювати стан потерпілого за життєвими ознаками, визначити симптоми респіраторної та серцевої зупинки, видаляти сторонні предмети при обструкції дихальних шляхів, здійснювати прості прийоми забезпечення прохідності верхніх дихальних шляхів, здійснювати штучне дихання, накладати тиснучи пов'язку на рану яка кровоточить, накладати джгут для зупинки кровотечі, іммобілізувати хребет та шию у разі їх пошкодження, використовувати засоби індивідуального медичного оснащення.

У практичній діяльності з надання домедичної допомоги велике значення має вміння вчасно розпізнати стан, що загрожує життю хворого, і негайно надати необхідну допомогу. В критичних ситуаціях доля пораненого, травмованого залежить від швидкості дій, своєчасності та правильності проведення невідкладних заходів. У свою чергу, якість наданої допомоги залежить від знань правил, способів, прийомів, методів надання домедичної допомоги, досвіду рятувальника, від моральної готовності до надання допомоги, наявності індивідуального медичного оснащення, умінь користуватися засобами індивідуальної аптечки. Надання домедичної допомоги на полі бою є основною запорукою порятунку життя пораненому, оскільки вона надається у період найкоротшого часу, що дозволяє допомогти при будь-якій бойовій травмі та попередити розвиток незворотних ускладнень при травмі чи пораненні.

3. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Сфера застосування предмета «Доклінічна допомога з основами тактичної медицини»

Тема 1. *Вступ до дисципліни «Доклінічна допомога з основами тактичної медицини». Особливості методів надання домедичної допомоги у випадку поранення, травми і ураження.*

Вступ до дисципліни «Доклінічна допомога з основами тактичної медицини». «Доклінічна допомога з основами тактичної медицини» як навчальна дисципліна. Її завдання, предмет, об'єкт дослідження. Короткий нарис розвитку дисципліни. Методи надання домедичної допомоги у випадку поранення, травми і ураження.

Тема 2. *Основи анатомії та фізіології людини.*

Анатомія – наука про будову людського організму. Фізіологія – наука про життєдіяльність органів і всього організму в цілому. Поняття про органи руху (кістки, суглоби, м'язи), дихання (гортань, трахея, бронхи, легені), кровообігу (серце, кровоносні судини), травлення (глотка, стравохід, шлунок, кишечник, травні залози), виділення (нирки, потові залози), нервової системи (головний і спинний мозок, нерви) і органів чуття (зору, слуху, нюху, дотику, смаку).

Внутрішнім середовищем організму є кров, яка доставляє усім органам і системам органів поживних речовин, кисень і видаляє з них продукти розпаду, вуглекислий газ, а також захищає організм від шкідливих речовин і мікробів.

Тема 3. Гігієна та екологія людини.

Дотримання санітарних вимог щодо організації розміщення, водопостачання, харчування та лазнево-прального обслуговування на полігонах (таборах, пунктах незламності, бомбосховищах). Профілактика – один з основних принципів охорони здоров'я. Проведення заходів по попередженню захворювань у здорових і загострень ускладнень та рецидивів у хворих.

Тема 4. Засоби індивідуального медичного оснащення.

Поняття домедичної допомоги, засоби індивідуального медичного оснащення (аптечка медична загальновійськова індивідуальна та її склад). Засіб для зупинки кровотечі (джут, турнікет), засіб для зупинки кровотечі хімічний, багатофункціональні перев'язувальні пакети стерильні першої допомоги із прогумованою оболонкою – на перехідний період, анальгетик у шприц тьюбіку, назофарінгеальний повітровід, механічні засоби для розрізання одягу та взуття, рукавички медичні оглядові, пластир армований, оклюзивна самоклеюча плівка.

Тема 5. Основні принципи надання домедичної допомоги.

Сучасні погляди на надання домедичної допомоги сформувалися у тактичну медицину, яка передбачає чіткий поділ обсягу домедичної допомоги в залежності від сектору поля бою. Сектор обстрілу – зона прямого обстрілу зі значним ризиком отримання кульового чи іншого поранення. Сектор укриття – місце захищене від прямого вогню противника елементами природного (пагорби, схили) чи штучного походження (стіни, захисні інженерні споруди). Надання домедичної допомоги в бойових (секторах обстрілу та укриття) і не бойових умовах. Домедична допомога – невідкладні дії та організаційні заходи, спрямовані на врятування та збереження життя людини у невідкладному стані, мінімізація наслідків впливу такого стану на її здоров'я, що здійснюється на місці подій особами, які не мають медичної освіти, але повинні володіти основними практичними навичками з рятування та збереження життя людини, яка перебуває у невідкладному стані.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Види ушкоджень в бойових і не бойових умовах.

Тема 6. Алгоритм надання домедичної допомоги в секторі обстрілу (взаємодопомога і самопомога).

Встановлення голосового контакту, визначення місця поранення, можливість самостійно накласти джгут та самостійно переміститися в сектор укриття. Наближаючись до пораненого, необхідно намагатись отримати якомога більше візуальної інформації про нього і місце події. Переведення з положення на спині в положення на животі, тимчасова зупинка зовнішньої

кровотечі (шия, кінцівки). Переміщення пораненого в сектор укриття по команді та під вогневим прикриттям з виносом зброї пораненого.

Тема 7. *Алгоритм надання домедичної допомоги в секторі укриття.*

Перевірка реакції пораненого на подразники (свідомість – голос – біль – відсутність реакції), наявність дихання та пульсу. Перевірка накладеного джгута і визначення потреби в ньому. За тампонування рани на кінцівці, накладання тиснутої пов'язки. Знерухомість при переломах і фіксація двох суміжних суглобів.

Тема 8. *Зупинка кровотечі та захист рани в бойових (секторах обстрілу та укриття) і не бойових умовах.*

Кровотеча - вилиття через пошкоджену тканину лімфи та крові. Артеріальна кровотеча. Венозна кровотеча. Капілярна кровотеча. Накладання джгута (турнікету). Техніка накладання джгута типу Есмарха. Особливості застосування турнікетів різних типів. Помилки при накладанні турнікетів. Використання джгута в секторі обстрілу. Імпровізований джгут. Особливості застосування хімічних засобів для зупинки кровотечі. Техніка накладання тиснутої пов'язки. Використання індивідуального перев'язувального пакету.

Тема 9. *Надання домедичної допомоги при гострих порушеннях дихання в бойових і не бойових умовах.*

Перевірка реакції пораненого на подразники. Розміщення пораненого. Відкриття дихальних шляхів пораненого (методом закидання голови і підняття підборіддя). Перевірка наявності дихання у пораненого. Проведення штучного дихання методом «з рота в рот». Введення назофаренгіального повітровіду. Розташування пораненого в стабільному положенні. Пневмоторакс.

Тема 10. *Надання домедичної допомоги при переломах, в бойових і не бойових умовах.*

Основні ознаки переломів. Імобілізація (знерухомлення) уламків кісток. Закриті і відкриті переломи. Домедична допомога при переломах. Загальні принципи накладання шин. Імпровізовані шини – дошки, палки, шести, скручені журнали, газети та ін. Імобілізація кінцівок при відсутності шин. Види пов'язок. Порядок накладання імпровізованих шин. Переломи ключиці та лопатки. Переломи плеча, пошкодження плечового та ліктьового суглобів. Переломи кісток передпліччя та кисті. Переломи стегна та гомілки. Переломи щелепи. Переломи кісток тулуба. Переломи ребер, хребта, шиї.

Тема 11. *Перша допомога при забоях, розтягах і розривах зв'язок, вивихах.*

Забій при ударі тупими предметами, падінні, дії ударної хвилі, при вибухах снарядів, мін, авіабомб. Ознаки забою. Розтяг. Ознаки розтягу. Перша допомога при розтягах. Вивих – зсув суглобних кінцівок кісток. Ознаки вивиху. Домедична допомога при вивихах верхніх і нижніх кінцівках.

Тема 12. Домедична допомога при синдромі тривалого стиснення.

Синдром тривалого стиснення. Періоди розвитку синдрому тривалого стиснення (ранній період, проміжний період, пізній період). Домедична допомога: накладання джгута, обкладання пакетами з льодом, накладання шин, як при переломі, застосування знеболюючих засобів, іммобілізація кінцівок, навіть якщо немає переломів кісток. Гарячі напої з додаванням соди – 2 чайні ложки на 0,5 л рідини. Сода сприяє відновленню кислотно-лужної рівноваги, а рідина – виведенню токсинів з організму з сечею.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. Тактична допомога потерпілим в бойових і не бойових умовах.

Тема 13. Відтягнення та перенесення пораненого в укриття та евакуація в бойових і не бойових умовах.

Переміщення пораненого в безпечну зону – важливий аспект надання допомоги на полі бою. Ключовий аспект – запобігання додаткових постраждалих. Розробка плану переміщення постраждалого. Техніка переміщення пораненого: індивідуальне переміщення, витягання, виніс, використання імпровізованих нош (засобів).

Тема 14. Надання домедичної допомоги при ураженні отруйними речовинами.

Гострі отруєння хімічної етіології. Види бойових отруйних речовин: нервово-паралітичної дії (зарін, зоман, V-гази); шкірноаривної дії (іприт, азотистий іприт, люїзит); загально токсичної дії (синильна кислота, хлорціан); задушливої дії (фосфаген, дифосген, хлор); психотоміметичної дії (ДЛК, VZ); подразнюючої дії (дифенілхлорарсин, адаміст); лакримаційної дії (хлорацетофенон, бромбензилціанід, хлорпікрин). За швидкістю дії бойові отруйні речовини поділяють на: отруйні речовини швидкої смертельної дії; загально отруйної дії; уповільненої смертельної дії. Порогів рівень концентрації. Середньо смертельна доза. Абсолютно смертельна доза. Домедична допомога.

Отруєння невідомим газом і або невідомою речовиною. Критерії діагностики і домедична допомога. Надання домедичної допомоги при опіках, відмороженнях та замерзанні. Опікова травма. Причини. Опіки I,II,III,IV ступенів, клінічні прояви. Домедична допомога: гасіння палаючого одягу і запальної суміші; накладання асептичних пов'язок; введення знеболюючих засобів із шприц-тюбика, іммобілізація кінцівок.

Функціональні та морфологічні зміни в тканинах організму, внаслідок дії низьких температур – відмороження (місцево) або замерзання (на весь організм). Три періоди відморожень: прихований (до реактивний); період тканинної гіпоксії; реактивний (після зігрівання тканин). Профілактика та надання домедичної допомоги при відмороженнях і замерзаннях.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Сфера застосування предмета «Доклінічна допомога з основами тактичної медицини»												
Тема 1. Вступ до дисципліни «Доклінічна допомога з основами тактичної медицини». Особливості методів надання домедичної допомоги у випадку поранення, травми і ураження.	6	2	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-
Тема 2 Основи анатомії та фізіології людини.	4					4	-	-	-	-	-	-
Тема 3. Гігієна та екологія людини.	4					4	-	-	-	-	-	-
Тема 4. Засоби індивідуального медичного оснащення.	8	2	2			4						
Тема 5. Основні принципи надання домедичної допомоги.	8	2	2			4						
Разом за змістовим модулем 1	30	6	6			18	-	-	-	-	-	-
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Види ушкоджень в бойових і не бойових умовах.												
Тем 6. Алгоритм надання домедичної допомоги в секторі обстрілу взаємодопомога і самодопомога).	4	2				2						
Тем 7. Алгоритм надання домедичної допомоги в секторі укриття.	6		2			4						

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 8. Зупинка кровотечі та захист рани в бойових (секторах обстрілу та укриття) і не бойових умовах.	6	2				4						
Тема 9. Надання домедичної допомоги при гострих порушеннях дихання в бойових і не бойових умовах.	6		2			4						
Тема 10. Надання домедичної допомоги при переломах, в бойових і не бойових умовах.	4	2				2						
Тема 11. Перша допомога при забоях, розтягах і розривах зв'язок, вивихах.	4		2			2						
Разом за змістовим модулем 2	30	6	6	-	-	18	-	-	-	-	-	-
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. Тактична допомога потерпілим в бойових і не бойових умовах.												
Тема 12. Домедична допомога при синдромі тривалого стиснення.	4					4						
Тема 13. Відтягнення та перенесення пораненого в укриття та евакуація в бойових і не бойових умовах.	14	2	2			10						
Тема 14. Надання домедичної допомоги при ураженні отруйними речовинами.	12		2			10						

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Разом за змістовим модулем 3	30	2	4			24	-	-	-	-	-	-

5.Теми практичних занять

№ змістового модуля теми	Назва практичного заняття і короткий його зміст	Кількість аудиторних годин	
		денна форма	заочна форма
1	2	3	4
I	Сфера застосування предмета «Доклінічна допомога з основами тактичної медицини»		
1.	Основи анатомії та фізіології людини. Заходи по попередженню захворювань у здорових і загострень ускладнень та рецидивів у хворих.	2	
2.	Засоби індивідуального медичного оснащення (аптечка медична загальновійськова індивідуальна та її склад).	2	
3	Домедична допомога – невідкладні дії та організаційні заходи, спрямовані на врятування та збереження життя людини у невідкладному стані	2	
II	Види ушкоджень в бойових і не бойових умовах.		
4.	Алгоритм надання домедичної допомоги в секторі укриття взаємодопомога і самодопомога	2	
5.	Надання домедичної допомоги при гострих порушеннях дихання в бойових і не бойових умовах.	2	
6.	Ознаки забою. Розтяг. Ознаки розтягу. Перша допомога при розтягах.	2	
III	Тактична допомога потерпілим в бойових і не бойових умовах.		
7.	Техніка переміщення пораненого: індивідуальне переміщення, витягання, виніс, використання імпровізованих нош (засобів).	2	
8.	Отруєння невідомим газом і або невідомою речовиною. Критерії діагностики і домедична допомога.	2	

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми яка вивчається самостійно	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	2	3	4
	Змістовий модуль I. Сфера застосування предмета «Доклінічна допомога з основами тактичної медицини»	18	
1.	Завдання, предмет, об'єкт дослідження ДДзОТМ. Короткий нарис розвитку дисципліни.	2	-
2.	Серцево-судинна система. Кровотеча як причина смерті осіб з травматичними ушкодженнями.	4	
3.	Особиста гігієна в польових умовах.	4	-
4.	Засоби індивідуального медичного оснащення (аптечка медична загальновійськова індивідуальна та її склад).	4	
5.	Надання домедичної допомоги при переломах, в бойових і не бойових умовах.	4	
	Змістовий модуль II. Види ушкоджень в бойових і не бойових умовах.	18	
	Алгоритм надання домедичної допомоги в секторі обстрілу взаємодопомога і самодопомога	2	
	Алгоритм надання домедичної допомоги в секторі укриття взаємодопомога і самодопомога	4	
4.	Засоби для зупинки кровотечі механічний, хімічний, багатофункціональні перев'язувальні пакети. Накладання джгута (турнікету). Типи турнікетів і особливості їх застосування. Помилки при накладанні турнікету.	4	-
6.	Проведення штучного дихання методом «з рота в рот». Розташування пораненого в стабільному положенні.	4	
7.	Основні ознаки переломів. Загальні принципи накладання шин.	2	
	Домедична допомога при вивихах верхніх і нижніх кінцівках.	2	
	Змістовий модуль III. Тактична допомога потерпілим в бойових і не бойових умовах.	24	
8.	Переміщення пораненого в укриття в бойових і не бойових умовах. Загальні недоліки методу відтягування. Винесення двома особами: переваги і недоліки.	10	-
9.	Синдром тривалого стиснення. Періоди розвитку синдрому тривалого стиснення	4	-

1	2	3	4
10.	Отруйні речовини швидкої смертельної дії. Функціональні та морфологічні зміни в тканинах організму, внаслідок дії низьких температур – відмороження (місцево) або замерзання (на весь організм). Профілактика та надання домедичної допомоги при відмороженнях і замерзаннях.	10	
	Разом	60	-

7. Методи навчання

У процесі викладання дисципліни використовуються наступні методи навчання: словесні (лекція, бесіда та інші форми усного пояснення матеріалу), наочні методи (демонстрація учбових таблиць, схем, слайдів, мультимедійних матеріалів та ін.) та практичні (практичні роботи щодо вивчення особливостей надання доклінічної допомоги з основами тактичної медицини. Велике місце серед методів навчання займає самостійна робота здобувачів вищої освіти з вивчення відповідної навчальної літератури.

8. Методи контролю

Індивідуальне і фронтальне опитування, поточний контроль, модульний контроль, тестування, залік.

Орієнтований перелік питань, які визначаються як питання поточного та семестрового контролю

1. Склад кістково-м'язової системи.
2. Склад дихальної системи.
3. Будова серцево-судинної системи.
4. Види кровотеч.
5. Визначення терміну домедична допомога
6. Нормальна частота дихання. Пульс.
7. Наслідки зупинки дихання, кровообігу.
8. Правила гігієни.
9. Як запобігати кишковим захворюванням.
10. Правила роботи з паливно-мастильними матеріалами.
11. Правила безпеки при роботі з отруйними технічними речовинами.
12. Заходи із запобіганням захворювань шкіри.
13. Причини смертей на полі бою.
14. Які заходи домедичної допомоги можуть попередити смертність.
15. Засоби індивідуального медичного оснащення.
16. Обсяг допомоги і порядок дій в секторі обстрілу і в секторі укриття.
17. Використання засобів для зупинки кровотечі : хімічні, механічні.
18. Засоби для герметизації поранень грудної клітини.

19. Методи тимчасової зупинки кровотеч.
20. Накладання тиснутої пов'язки.
21. Надання домедичної допомоги при гострих порушеннях дихання в бойових умовах.
22. Встановлювання назофарінгеального повітроводу.
23. Штучне дихання методом «з рота в рот».
24. Визначення терміну «пневмоторакс».
25. Проведення герметизації поранень грудної клітини.
26. Ознаки переломів.
27. Правило та порядок накладання шин.
28. Іммобілізування переломів при пошкодженні щелеп.
29. Іммобілізування переломів при пошкодженні ребер.
30. Іммобілізування переломів при пошкодженні хребта.
31. Визначення термінів «забій», «розтяг», «вивих» та їх ознаки.
32. Визначення терміну «синдром тривалого стиснення» та його клінічні ознаки.
33. Способи переміщення пораненого.
34. Види бойових отруйних речовин.
35. Методи та засоби надання домедичної допомоги при ураженні отруйними речовинами загально отруйної дії.
36. Поняття термінів «опіки», «відмороження», «замерзання».
37. Заходи з профілактики та надання домедичної допомоги при опіках, відмороженні і замерзанні.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Залік

Розподіл балів за змістовними модулями і темами що вивчаються													Сума	
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2						Змістовий модуль 3		100	
T 1	T 2	T 3	T 4	T 5	T 6	T 7	T 8	T 9	T 10	T 11	T 12	T 13		T 14
6	6	6	6	6	7	7	6	6	7	7	10	10		10
30					40						30			

10. Форми поточного контролю

Завдання	Мінім. кількість балів	Макс. кількість балів
1. Кількість балів за кожну тему:		
Кількість балів за темами 1, 2,3,4, 5,8, 9	3	6
Опитування за матеріалом теми	1	2
Виконання практичних завдань	1	2
Відповіді на питання з самостійної роботи	1	2

Кількість балів за темами 6, 7, 10,11	4	7
Опитування за матеріалом теми	2	3
Виконання практичних завдань	1	2
Відповіді на питання з самостійної роботи	1	2
Кількість балів за темами 12,13,14	5	10
Опитування за матеріалом теми	3	5
Виконання практичних завдань	1	2
Відповіді на питання з самостійної роботи	1	3
2. Кількість балів за виконання змістовного модулю:		
<i>Кількість балів за змістовий модуль 1</i>	27	30
<i>Кількість балів за змістовий модуль 2</i>	22	40
<i>Кількість балів за змістовий модуль 3</i>	15	30
Загальна кількість балів	54	100

12.1. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D		
60-63	E	задовільно	не зараховано з можливістю повторного складання
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	
0-34	F*	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання успішності навчання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною	Оцінка ЕСТ8	Критерії оцінювання знань
1	2	3	4
90-100	Відмінно (зараховано) *	A	Здобувач вищої освіти при відповіді на питання виявив всебічні, систематизовані знання; здатність диференціювати, інтегрувати та уніфікувати знання; викладати матеріал на папері логічно. послідовно: демонструвати знання основної і додаткової літератури для творчого використання.
82-89	Добре (зараховано) *	B	Здобувач вищої освіти при відповіді на питання виявив повне знання програмного матеріалу, успішно порівнює та викладає теоретичний матеріал послідовно й конкретизує його. Вміє наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, робить висновки, але допускає незначні помилки .
74-81	Добре (зараховано) *	C	Здобувач вищої освіти уміло володіє теоретико-методичним матеріалом навчальної програми, вміє наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок. Допускає помилки і робить не чітко висновки.
64-74*	Задовільно (зараховано) *	D	Здобувач вищої освіти при відповіді на питання виявив повні знання основного програмного матеріалу в обсязі, що необхідний для подальшого навчання і роботи, здатність Допускає значні помилки.

1	2	3	4
60-63	Задовільно (зараховано) *	E	Здобувач вищої освіти задовольняє мінімальним. вимогам, розкриває близько половини навчального матеріалу, з допомогою викладача або підручника (конспекту) відтворює програмний матеріал. Допускає значні помилки.
35-59	Незадовільно (незараховано)	FX	Здобувач вищої освіти фрагментарно відтворює незначну частину! навчального матеріалу, має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення, виявляє здатність елементарно викласти думку. Можливе повторне складання.
0-34	Незадовільно (незараховано) *	F	Здобувач вищої освіти при відповіді на питання виявив серйозні пробіли в знаннях основного матеріалу, допустив принципові помилки при відповіді на всі питання

*- форма контролю - іспит

13. Методичне забезпечення

1. Підручник, навчально-методичні посібники, методичні розробки, тощо.
2. Мультимедійні засоби.
3. Таблиці.
4. Схеми, плакати.
5. Технічні (медичні) приладдя.

14. Рекомендована література

Основна

1. Бондарь С., Гут Т., Гут Р. Гігієна та епідеміологія в системі військово-медичної підготовки та медицини надзвичайних ситуацій. Медицина. 2018. 334 с.
2. Головацький А.С., Черкасов В.Г., Сапін М.Р. Анатомія людини. Національний підручник: у 3 т. Вінниця: Нова Книга, 2013. Т. 1. 365 с. 166
3. Гринзовський А.М., Волянський П.Б., Калашченко С.І. та ін. Домедична допомога в екстремальних ситуаціях та медичний захист населення в надзвичайних ситуаціях. Навчальний посібник для підготовки фахівців першого (освітньо-професійного) рівня. Київ ІДУЦЗ, 2018. 216 с.
4. Дрок Л.В., Камалов Є.В., Миколенко Ю.М. Основи тактичної медицини. Навчальний посібник. Київ: НУОУ, 2020. 168 с.
5. Жила В., Шевченко А., Черенок Є., Мірошніченко Є., Бондаренко О., Семенченко Ю. Атлас першої допомоги в червоній та жовтій зонах. На війні та при надзвичайних ситуаціях. Бориспіль, 2015. с. 60.

6. Пінчук О., Пінчук В. Навчальна програма «Військові медики на полі бою». Київ, Версія 1, 2015 р.
7. Тарасюк В., Матвійчук М., Паламар І. Перша екстрена і тактична допомога на догоспітальному етапі. Медицина. 2021. 504с.
8. Троцький Р.С., Чуприна О.В., Блінов О.А. Тактика надання самодопомоги та взаємодопомоги під час ведення бойових дій. Навчальний посібник. Київ, 2016. 137 с.
9. Шищук В., Редько С., Ляпа М. Тактична медицина. Навчальний посібник. Скіф. 2023. 176с.
10. Юрченко В.Д. Кириллюк В.О., Гудима А.А. та ін. Домедична допомога в умовах бойових дій: Методичний посібник. Київ: Середняк Т.К., 2014. 80 с.

Допоміжна

1. Адаптована настанова «Тактична екстрена медична допомога». Державний заклад «Український науково-практичний центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф Міністерства охорони здоров'я України». Київ, 2016.
2. Бойовий статут Сухопутних військ. Частина І: Окрема механізована, танкова бригада (полк). Київ. Міністерство оборони України, 2016.
3. Керівництво з організації медичного забезпечення в мирний час. Київ. ЦВМУ ЗСУ, 2013 р.
4. Пам'ятка військовослужбовцю з надання першої медичної допомоги. Київ: ЦВМУ ЗСУ, 2014 р.
5. Пашко К.О. Військова гігієна з гігієною при надзвичайних ситуаціях. 2005. С. 19-266.
6. “Про екстрену медичну допомогу” Закон України від 5 липня 2012 року № 5081-VI. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2013. № 30, ст. 340.
7. “Про затвердження порядків надання домедичної допомоги особам при невідкладних станах”. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 16 червня 2014 року № 39.
8. Стандарт підготовки (видання 1) «Фахова підготовка санітарного інструктора роти (батареї)». Наказ директора Військово-медичного департаменту Міністерства оборони України від 31.08.2015 р. № 64.
9. Стандарт підготовки І-СТ-3 (видання 2) «Підготовка військовослужбовця з тактичної медицини». Наказ Центру оперативних стандартів і методики підготовки Збройних Сил України від 26.02.2015 р. № 17.
10. Тактична медицина для підрозділів Спеціального призначення. Київ: ПП «МВЦ «Медінформ», 2016. 146 с.
11. Уніфікований клінічний протокол екстреної медичної допомоги «Масивна кровотеча з кінцівок». Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 21.06.2016р. № 612.

12. Уніфікований клінічний протокол екстреної медичної допомоги «Травма органів грудної клітки – пневмоторакс». Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 21.06.2016р. № 612.
13. Цигикало О.В. Анатомія людини. Ілюстрований навчальний посібник для самостійної підготовки студентів до практичних занять. Підручник. Чернівці. 2011. 253 с.

15. Інформаційні ресурси

1. Репозиторій ПДАФКіС [посилання]: <http://infiz.dp.ua/joomla/index.php/navchannya/navchannya/repozitory>
2. Посилання на освітню платформу MOODLE кафедри фізіології та спортивної медицини: <https://mdl.infiz.dp.ua/course/index.php?categoryid=6>
3. Державна цільова програма «Національний план дії з реалізації Конвенції про права інвалідів» на період до 2020 року (затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 1 серпня 2012 р. № 706) – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/706-2012-n>.
4. Деякі питання надання первинної медичної допомоги в умовах воєнного стану: наказ МОЗ України № 496 від 17.03.2022 р.
5. Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації екстреної медичної допомоги: наказ МОЗ України № 1269 від 05.06.2019 р.
6. Про забезпечення реєстрації новонародженої дитини в умовах воєнного стану: наказ МОЗ України № 407 від 04.03.2022 р.
7. Про затвердження Порядку взаємодії між органами та підрозділами Національної поліції України, закладами охорони здоров'я та органами прокуратури України при встановленні факту смерті людини під час воєнного стану на території України: наказ МВС України, МОЗ України, офісу Генерального прокурора № 177/450/46 від 09.03.2022 р.
8. Про затвердження Стандарту екстреної медичної допомоги “Медичне сортування при масовому надходженні постраждалих на ранньому госпітальному етапі”: наказ МОЗ України № 368 від 24.02.2022 р.

Викладач

Валентина КУДРЯВЦЕВА

Завідувач кафедри

Кирило БУРДАЄВ